

60 JAAR ONDERWIJSVERGELIJKING

Appels en peren

Elke dag werken 33 mensen bij Nuffic aan het waarderen van diploma's van studenten en alumni uit de hele wereld. Dit jaar viert de afdeling Onderwijsvergelijking haar zestigste verjaardag.

AUTEUR: PIETER VERBEEK / FOTOGRAFIE: HENRIËTTE GUEST

Hoe zit het met de onderwijsachtergrond van de Mexicaanse student die aan de Universiteit van Twente een master Bedrijfsinformatica wil gaan doen? Of hoe zit het met het vwo-diploma van mijn dochter? Geldt dat wel in de VS, waar ze wil gaan studeren? Of wat doe je als vluchteling als je hier wilt studeren, maar je hebt geen studiebewijs meegenomen op je vlucht?

'Wij adviseren alleen maar'

Sinds 1958 kunnen onderwijsinstellingen, werkgevers, maar ook particulieren terecht bij Nuffic om diploma's te laten waarderen, of beter gezegd te laten vergelijken met het Nederlandse onderwijssysteem. "De beslissing over wat het waard is, laten we over aan de instantie zelf", legt teamleider Bas Wegewijs uit. "Wij adviseren alleen maar. De ministeries, werkgevers, onderwijsinstellingen of DUO bepalen of een diploma geldt." Naast de adviezen op aanvraag maakt Nuffic ook uitgebreide beschrijvingen van onderwijssystemen in andere

landen. Met die informatie kunnen *admissions officers* van instellingen zelf diploma's waarderen. Daarnaast zijn de meest voorkomende diploma's online te vinden in de Wizard, een tool waar bijvoorbeeld ook buitenlandse middelbareschooldiploma's te vinden zijn die kunnen worden vergeleken met Nederlandse diploma's.

Onbekende systemen

Bij de Hogeschool Arnhem-Nijmegen (HAN) studeren ruim 1900 buitenlandse studenten, waarvan ruim 1100 in het Engels. De Admissions Office doet ongeveer 800 diplomawaarderingen per jaar, vertelt admissions officer Marc Rensen van de HAN. "Als we twijfelgevallen tegenkomen, of onbekende diploma's, nemen we contact op met Nuffic. Twijfels over de authenticiteit van diploma's vind ik het lastigst. Soms kom je hele onbekende systemen tegen. Ik kreeg laatst bijvoorbeeld voor het eerst een diploma uit Nieuw-Zeeland onder ogen. Ik werk nu negen jaar

hier en ik zie de mensen van Nuffic echt als collega's. Dankzij hen heb ik vrij snel veel kennis opgebouwd, om zelf diploma's te waarderen bij de aanvragen die ik binnenkrijg." Wat gebeurt er met de adviezen van Nuffic? Rensen: "We nemen 99 procent van de adviezen over. Nuffic is toch echt een autoriteit, die adviezen leg je niet zomaar naast je neer."

Veranderde eisen

Onderwijsvergelijking is de afgelopen zestig jaar dan ook uitgegroeid tot een van de belangrijkste diensten van de organisatie voor internationalisering van het onderwijs. Vooral de laatste tien jaar heeft diplomawaardering een enorme vlucht genomen. Waardeerde Nuffic in 2007 nog 7.000 diploma's per jaar, in 2018 zijn dat er nu al meer dan 33.000. Dat is een stijging van 363 procent. Per jaar krijgt Nuffic ongeveer vijfduizend aanvragen voor inburgering binnen. Op dit moment komen de meeste aanvragen voor diploma's uit Syrië, Engeland, de VS, België en India.

Lucie de Bruin, manager Onderwijsvergelijking, werkt er al lang en heeft het internationale onderwijsveld behoorlijk zien veranderen. "Begin jaren '90 stond Engels onderwijs nog in de kinderschoenen, dat is in de loop van de jaren natuurlijk behoorlijk veranderd. Ook daardoor is het aantal internationale studenten dat naar Nederland kwam enorm gegroeid, waardoor de vraag naar diplomawaardering groeide. Ook de titulatuur is veranderd. De Bachelor-Masterstructuur is gekomen, maar het duurde wel even voordat mensen de oude titulatuur wilden loslaten. Dat heeft ook veel vragen opgeleverd. Vooral de komst van de meeneembare studiefinanciering (MSF) en de veranderde eisen voor inburgering hebben geleid tot een toename van de waarderingen."

Lean Six Sigma

Allemaal ontwikkelingen waardoor de vraag naar diplomawaardering zo enorm groeide. De grootste verandering zit hem echter in de manier van werken, stelt De Bruin. "Vroeger deden we een uitgebreide beschrijving bij een diploma-advies. Die bestond uit

Kitty Wigleven > Ruslanddeskundige, verantwoordelijk voor waardering van diploma's uit voormalige landen uit de Sovjet-Unie.

'Soms ziet een diploma er erger uit dan het is'

"We hebben in de kelder hier bij Nuffic een apparaat staan, de Docubox, waarmee we diploma's op echtheid kunnen controleren. Het is hetzelfde apparaat waarmee de Koninklijke Marechaussee identiteitspapieren controleert. We kijken met een microscoop of er iets is veranderd aan de kenmerken, de naam van de diplomahouder of het stempel. Soms ziet een diploma er erger uit dan het is. We hebben inmiddels geleerd dat diploma's uit sommige landen schots en scheef er uitzien, maar wel authentiek zijn. Of dat het Engels op de Egyptische diploma's altijd spelfouten bevat. Een keer kwamen we een diploma uit dat land met foutloos Engels tegen. Dat vertrouwden we meteen niet. Het bleek toch te kloppen. De fraude uit de voormalige Sovjet-landen is niet zo groot, men werkt met een vast format uit een staatsdrukkerij."

Loes Janssen > Arabist, met nog zes collega's verantwoordelijk voor de Arabische regio.

'Je weet dat je iemand verder helpt die het moeilijk heeft'

"Bijna driekwart van de Arabische diploma's die we nu binnen krijgen, zijn van vluchtelingen uit Syrië. Door de vluchtelingencrisis is onze regio de grootste geworden van de afdeling. Fraude komt vanuit deze landen relatief vaak voor. Sommige vluchtelingen hebben helemaal geen documenten kunnen meenemen. We hebben internationaal afgesproken dat we dat evengoed wel waarderen via een onderwijsindicatie. Syrië is, ondanks de oorlog, relatief gezien een goed georganiseerd land. Ook al is het wel lastig om contact te krijgen, digitaal kunnen we nog veel vinden op de websites van de universiteiten. Andere landen, zoals Jemen bijvoorbeeld, zijn een stuk lastiger. Veel contact met de vluchtelingen hebben we niet in ons werk. Dat is best jammer. Je gaat ervan uit dat ze blij zijn met onze diplomawaardering. Het is in ieder geval fijn werk, je weet dat je iemand die het moeilijk heeft verder kan helpen in Nederland. Weinig mensen in ons land staan stil bij het werk dat we hier doen. We helpen mensen uit een oorlog hier opnieuw beginnen. Dat is toch heel belangrijk."

wel vier pagina's. Tegenwoordig werken we meer met standaardadviezen, die op één pagina staan. Duurde het vroeger weleens drie maanden voordat we een advies leverden, nu is dat maximaal één week. De digitalisering heeft daarbij natuurlijk flink geholpen. We zijn in de loop der jaren meer volgens Lean Six Sigma gaan werken om alle verspillingen in het systeem eruit te halen. We kunnen nu beter kijken waar de klant behoefte aan heeft. Sindsdien heeft het aantal vragen echt een vlucht genomen."

Heilpraktiker?

Digitaal of niet, de grootste uitdaging van het werk blijft toch mensenwerk, zegt teamleider Veerle Laport, namelijk het beoordelen of een diploma authentiek is. "We hebben goede verificatiesystemen en bij twijfels vragen we het origineel op. Toch zijn er veel landen die geen infrastructuur hebben op diplomagebied, en waar databases niet bestaan."

Ook heb je opleidingen die in het ene land wel bestaan, maar in Nederland niet. Een bachelor Verpleegkunde kun je bijvoorbeeld in andere landen op de universiteit halen, terwijl je dat hier op het hbo haalt. Sociologie is in sommige landen gelijk aan maatschappelijk werk. De Bruin: "De Heilpraktiker is in Duitsland een gereguleerd beroep, maar hier kennen we het niet. Aan de andere kant hebben wij GZ-psychologen, maar in Vlaanderen weer niet."

Gele trui

Met zestig jaar ervaring is Nuffic uitgegroeid tot dé kennisorganisatie voor diplomawaardering, ook over de grens. In februari van dit jaar heeft Nuffic bijvoorbeeld samen met andere erkenningscentra, verenigd in het ENIC-NARIC netwerk, een paper gepubliceerd over hoe de bachelor- en masterdiploma's van alle landen binnen de Europese Hoger Onderwijs Ruimte over en weer kunnen

worden erkend. In de praktijk gebeurt dat al tussen veel landen, maar het is nog geen automatisme. Onder penvoorderschap van Nuffic heeft een eerder project al geleid tot een handboek, de zogeheten EAR-handleiding, waarin alle aspecten staan die bij diplomawaardering komen kijken. “Op het gebied van internationale samenwerking heeft Nuffic in de loop der jaren een ongekende standaard gesteld met deze en andere projecten”, vindt Allan Bruun Pedersen van het Deense Agentschap voor Wetenschap en Hoger Onderwijs, een van de Europese partners. “Via haar projecten brengt Nuffic de Lissabon Erkenningconventie in de praktijk en draagt ze daarom de gele trui onder alle ENIC-NARIC Centra.”

Sprokkelstudies

Een van de thema's die hoog op de Europese netwerkagenda staat, zijn de nieuwe vormen van onderwijs, zoals Massive Open Online Course (MOOC) en Small Private Online Course (SPOC). “We zijn aanjager en coördinator daarbij”, legt Wegewijs uit. “We hebben er een *policy paper* over geschreven. Wat komt er op ons af? Hoe kunnen we erop inspelen? Het wordt wel echt een uitdaging. Studenten kunnen steeds meer volgens hun eigen smaak hun studies kiezen en zelf de programma's samenstellen. Er is straks misschien geen standaard meer. Als een student alles bij elkaar sprokkelt, hoe ga je dat dan afzetten tegenover een regulier diploma? Daar moeten we nog methoden voor ontwikkelen.” Kortom, werk genoeg de komende jaren voor de onderwijsvergelijkers van Nuffic. ■

Jessica Stannard ▶ Geboren in de VS, werkt al sinds 1986 als beleidsmedewerker, meestal voor diploma's uit haar geboorteland. Ze geeft nu vooral trainingen en cursussen.

‘Charl Schwieter was erg boos op ons’

“Een van de meest voorkomende fraudes op het gebied van diploma's gebeurt via de zogeheten *diploma mills*. Het gaat om diploma's die je op internet koopt, er Amerikaans uitzien en geaccordeerd zijn met alle informatie erop. Niet alle onderwijsaanbieders zijn even betrouwbaar. Vanaf de jaren '90 werd het een echte rage en we kregen het er hier bij Nuffic druk mee. Het meest beroemde voorbeeld van fraude is dat van Charl Schwieter. Nadat hij in 1982 vijf dagen staatssecretaris van Defensie was geweest, moest hij aftreden omdat hij ten onrechte 'doctorandus' op zijn visitekaartje vermeldde. Zijn doctoraal politicologie had hij namelijk nooit gehaald. Jaren later wilde hij rehabilitatie en kwam hij aanzetten met een bepaalde titel die hij in de VS had gehaald. Hij was gepromoveerd aan de universiteit in Salt Lake City op een dissertatie over imagobeschadiging. De universiteit die het diploma had uitgereikt, bleek echter alleen in cyberspace te bestaan. Je kunt je voorstellen dat we toen werden platgebeld door de media. Ik ben zelfs op de radio geweest om erover te vertellen. Schwieter was erg boos op Nuffic.”

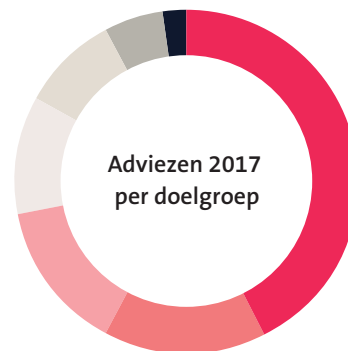
Cijfers & Feiten

Recente resultaten van de afdeling Onderwijsvergelijking (OV)

Top 10

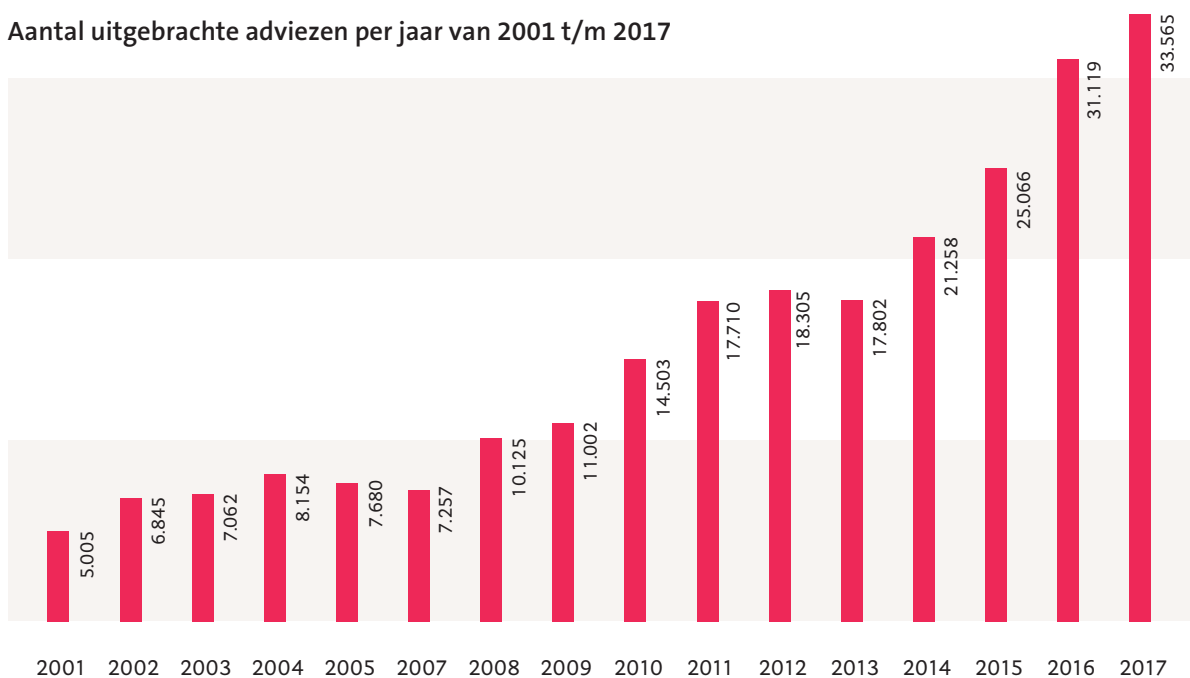
Landen waarover we adviezen hebben uitgebracht in 2017

1 Syrië (2.780)	6 China (649)
2 UK (2.010)	7 Duitsland (564)
3 VS (1.418)	8 Turkije (471)
4 België (966)	9 Frankrijk (453)
5 India (759)	10 Rusland (424)

HO-instellingen in NL	14.329
Certificaat voor visumprocedure	5.137
Inburgeraars in NL	4.702
Meeneembaarheid stufi (DUO)	3.726
IDW voor particuliere klanten	3.067
Overig (betaalde advisering)	1.885
Ministeries	719

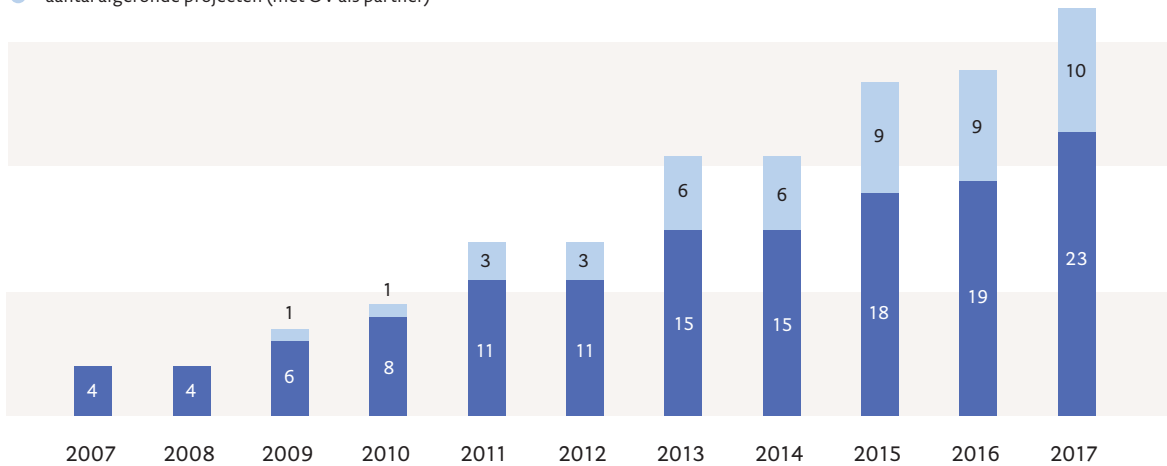
Aantal uitgebrachte adviezen per jaar van 2001 t/m 2017

Van het jaar 2006 hebben we geen gegevens

Succesvol afgeronde Europese projecten 2007-2017 (cumulatief)

- aantal afgeronde projecten (met OV als coordinator)
- aantal afgeronde projecten (met OV als partner)

Partners en netwerken van OV

